

राजीव गांधी पंचायत सक्षमीकरण
अभियाना अंतर्गत सन २०१३-१४
करीता ग्रा.पं.कार्यालय इमारत
बांधकामासाठी सहायक अनुदान

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापंई-२०१४/प्र.क्र.१४/पंरा-७

मईबान पथ, २५ बांधकाम भवन,
फोर्ट, मुंबई- ४०० ००१
तारीख: २० जानेवारी, २०१४

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्र.ददभू-२०१०/प्र.क्र.६२/पंरा-६,
दिनांक १६.९.२०१०
- २) शासन शुध्दीपत्रक, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्र.ददभू-२०१०/प्र.क्र.६६/पंरा-६,
दिनांक १३.३.२०१३
- ३) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्र.संकिर्ण-२०१०/प्र.क्र.१७२/पंरा-७,
दिनांक १९.१०.२०११
- ४) केंद्रशासनाच्या पंचायती राज मंत्रालयाचे पत्र क्र.११०११/०५/२०१३/डीपीई, दिनांक
२४.९.२०१३

प्रस्तावना :-

१. राजीव गांधी पंचायत सक्षमीकरण अभियान' (RGPSA) या केंद्र पुरस्कृत योजनेंतर्गत ग्रामपंचायत स्तरावर तांत्रिक व प्रशासकीय सहाय्य, ग्रामपंचायतींना पायाभूत सुविधा देणे, स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे लोकनियुक्त प्रतिनिधी, अधिकारी/कर्मचारी यांना कार्यक्षमतेने कार्य करण्यासाठी क्षमतावृद्धीसाठी प्रशिक्षण व इतर कार्यक्रम राबविण्याचे निर्देश आहेत. यामध्ये ग्रामपंचायतींना पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने राज्यातील कार्यालय नसलेल्या ग्रामपंचायतींना इमारत बांधकाम उपलब्ध करून देण्याची बाब अंतर्भूत आहे. या योजनेसाठी केंद्र शासनाचा व राज्य शासनाचा निधी ७५:२५ या प्रमाणात आहे.

२. केंद्र शासनाने राजीव गांधी पंचायत सक्षमीकरण अभियान योजनेची राज्यात अंमलबजावणी करण्यासाठी राज्याचा एकूण रुपये २२१.७८ कोटी रक्कमेचा आराखडा मंजूर केला आहे. त्यापैकी सन २०१३-१४ या आर्थिक वर्षाकरीता केंद्र शासनाने पहिल्या हप्त्याचा रुपये- ८३,१७,०६,५०१/- इतका निधी राज्य शासनास उपलब्ध करून दिला असून, तो संचालक, यशदा, पुणे यांच्या अधिनस्थ ठेवण्यात आला आहे. या निधीतून राज्यातील कार्यालय नसलेल्या ग्रामपंचायतींकरिता नवीन इमारतीचे बांधकाम हाती घेण्यासाठी निधी उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

३. राजीव गांधी पंचायत सक्षमीकरण अभियान योजने अंतर्गत ज्या ठिकाणी ग्रामपंचायत कार्यालय नाही, अशा ठिकाणी ग्रामपंचायत कार्यालयाच्या इमारतीचे बांधकाम हाती घेण्यासाठी केंद्रशासनाने उपलब्ध करून दिलेल्या पहिल्या हप्त्याच्या निधीतून, रुपये- ३१,५०,००,०००/- (अक्षरी रुपये एकतीस कोटी पन्नास लक्ष फक्त) इतका निधी, सोबतच्या विवरणपत्रात नमूद करण्यात आल्या प्रमाणे संबंधित जिल्हा परिषदांना वितरीत करण्यास या शासन निर्णयान्वये मंजूरी देण्यात येत आहे. केंद्रशासनाने उपलब्ध करून दिलेल्या उक्त निधीच्या प्रमाणात संबंधित जिल्हा परिषदांनी संदर्भीय दिनांक १३.३.२०१३ च्या शुध्दीपत्रकानुसार राज्य हिश्याचा २५% इतका निधी जनसुविधा योजनेतून उपलब्ध करावयाचा आहे.

४. या योजनेखाली वितरीत करण्यात आलेले अनुदान हे ज्या ठिकाणी ग्रामपंचायत कार्यालय नाही, अशा ठिकाणी नवीन ग्रामपंचायत कार्यालयाच्या इमारत बांधकामावरच खर्च होईल, याची संबंधित उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रामपंचायत), जिल्हा परिषद यांनी दक्षता घ्यावी. तसेच संबंधित ग्रामपंचायत कार्यालयाचे बांधकाम या पूर्वी अन्य योजनेमधुन विचाराधीन नाही, हाती घेण्यात आलेले नाही, वा पूर्ण करण्यात आलेले नाही, अशा स्वरूपाचे प्रमाणपत्र संबंधित गटविकास अधिकारी यांच्या कडुन घेणे बंधनकारक राहिल.

५. राजीव गांधी पंचायतराज सक्षमीकरण योजनेच्या अनुषंगाने ग्रामपंचायत कार्यालयाच्या आराखड्यात "जनसुविधा केंद्राचा" समावेश करून, रु.१२.०० लक्ष अंदाजित खर्चाचा सुधारीत आराखडा स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येत असून, सदर आराखड्यावर आधारीत ग्रामपंचायत कार्यालयाचे इमारत बांधकाम हाती घेण्यात यावे. सदर आराखड्यावर आधारीत ग्रामपंचायत कार्यालयाचे बांधकाम विहीत दर्जानुसार करून घेण्याची व ते मुदतीत पूर्ण करण्याची संपूर्ण जबाबदारी ही संबंधित गटविकास अधिकारी व उपअभियंता यांची राहिल.

६. या योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रामपंचायत) यांनी खालील नमूद कार्यक्रमानुसार योजनेची अंमलबजावणी करण्याची कार्यवाही करावी.

(१) ज्या ठिकाणी ग्रामपंचायत कार्यालय नाही, अशा ग्रामपंचायतींची निवड करताना, संबंधित गटविकास अधिकारी यांच्यामार्फत संबंधित ग्रामपंचायतीकडे स्वतःच्या मालकीची जागा उपलब्ध असल्याची खातरजमा करूनच, नवीन ग्रामपंचायत कार्यालयाचे इमारत बांधकाम करण्यास संबंधित ग्रामपंचायत इच्छुक आहे किंवा कसे, याबाबतचे लेखी हमीपत्र संबंधित ग्रामपंचायतीकडून दिनांक २५.१.२०१४ पूर्वी प्राप्त करण्यात यावे.

(२) या योजनेखालील ग्रामपंचायत कार्यालयाच्या इमारत बांधकामास सक्षम प्राधिकाऱ्यांनी दिनांक २८.१.२०१४ पूर्वी तांत्रिक मान्यता देण्याची व्यवस्था करावी.

(३) ज्या ग्रामपंचायती स्वतः इमारत बांधकाम करण्यास इच्छुक असतील, त्यांना संदर्भीय दिनांक १९.१०.२०११ च्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार ग्रामपंचायत कार्यालयाचे इमारत बांधकाम हाती घेण्याच्या सूचना दिनांक ३१.१.२०१४ पूर्वी देण्यात याव्यात.

(४) ज्या ग्रामपंचायती स्वतः इमारत बांधकाम करण्यास इच्छुक नसतील, अशा ग्रामपंचायत कार्यालयांच्या इमारत बांधकामाबाबत संदर्भीय दिनांक १९.१०.२०११ च्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार जिल्हा परिषदस्तरावर ई-निविदा प्रसिध्द करण्याची कार्यवाही दि.२.२.२०१४ पूर्वी करण्यात यावी.

(५) तदनंतर सदरील ग्रामपंचायत कार्यालयाच्या इमारत बांधकामाचे कार्यारंभ आदेश कोणत्याही परिस्थितीत दिनांक २०.२.२०१४ पूर्वी निर्गमित करून प्रत्यक्ष बांधकामास सुरुवात होईल, असे पहावे.

(६) या योजनेअंतर्गत निवड करण्यात आलेल्या ग्रामपंचायतीकरीता राज्य हिश्याच्या २५% निधीची तरतूद जनसुविधा योजनेअंतर्गत प्राथम्याने करण्याची जबाबदारी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा.पं.) यांची राहिल.

(७) प्रस्तुत आदेशान्वये वितरीत करण्यात आलेल्या निधीच्या विनियोजनाची उपयोगिता प्रमाणपत्रे कोणत्याही परिस्थितीत दिनांक ३० एप्रिल, २०१४ पूर्वी शासनास पाठविण्याची व्यवस्था करावी. सदरील उपयोगिता प्रमाणपत्रे शासनास मुदतीत प्राप्त न झाल्यास ग्रामपंचायत इमारत बांधकामावरील उर्वरीत टप्प्याचा निधी शासनाकडून वितरीत केला जाणार नाही.

(८) वरील प्रमाणे कालबद्ध कार्यक्रम आखून या योजनेअंतर्गत ग्रामपंचायत कार्यालयांच्या इमारतींचे बांधकाम माहे डिसेंबर, २०१४ अखेर पूर्ण होईल, याची संबंधित उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा.पं.) यांनी दक्षता घ्यावी.

७. या कामांकरीता होणारा खर्च मागणी क्र. मागणी क्र.७०, "२५१५, इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम, ७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना, ०५ राजीव गांधी पंचायतराज सक्षमीकरण अभियान योजना, ०५, ००, ३५, भांडवली मत्ता निर्मीतीसाठी अनुदान" या लेखाशिर्षाखाली सन २०१३-२०१४ या आर्थिक वर्षासाठी करण्यात आलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा. या योजनेअंतर्गत खर्चाच्या विनियोजनाचे उपयोगिताप्रमाण उप सचिव (योजना-४), ग्राम विकास विभाग यांना पाठविण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हा परिषदेच्या उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा.पं.) यांची राहिल.

८. उप महासंचालक तथा संचालक राज्य ग्रामीण विकास संस्था, यशदा, पुणे यांनी सोबतच्या विवरणपत्रानुसार संबंधित जिल्हा परिषदांना तात्काळ निधी वितरीत करण्याची कार्यवाही करून, त्याबाबतचा अहवाल उप सचिव (योजना-४), ग्राम विकास विभाग यांना सादर करण्याची व्यवस्था करावी.

९. प्रस्तुतचा शासन निर्णय, वित्तीय अधिकार, नियम पुस्तिका, २९७८, भाग पहिला, उप विभाग-पांच, अ.क्र.१ महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियम पुस्तिकेतील परि.क्र.१३४ खाली प्रशासनिक विभागास प्रदान करण्यांत आलेल्या अधिकारास अनुसरून निर्गमित करण्यांत येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०१२०१२३७०१४४२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(चंद्रकांत ह. वडे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- २) सर्व जिल्हा परिषदांचे अतिरीक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- ३) सर्व जिल्हा परिषदांचे उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रामपंचायत),
- ४) उपमहासंचालक तथा संचालक, ग्रामीण विकास संस्था, यशदा, पुणे
- ५) महालेखापाल लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरिक्षा, महाराष्ट्र - १ मुंबई /महाराष्ट्र - २, नागपूर.
- ६) सर्व जिल्हा परिषदांचे कार्यकारी अभियंता (बांधकाम),
- ७) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी,
- ८) सर्व जिल्ह्यांचे जिल्हा कोषागार अधिकारी, जिल्हा कोषागार कार्यालय,
- ९) सर्व पंचायत समित्यांचे गटविकास अधिकारी,
- १०) मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई.
- ११) सर्व संबंधित उपमुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा,
- १२) कार्यासन, योजना-४, योजना-६, व पंरा-४ ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,

- विवरणपत्र -

(शा.नि.क्र.ग्रापई-२०१४/प्र.क्र.१४/पंरा-७, दि. २०जानेवारी, २०१४ चे सहपत्र)

राजीव गांधी पंचायतराज सक्षमीकरण अभियान अंतर्गत ग्रा.पं.इमारत बांधकामाकरीता सहायक अनुदान					
अ.क्र.	जिल्हा	एकूण ग्रामपंचायत संख्या	स्वतःचे कार्यालय नसलेल्या ग्रामपंचायती (सन २०१२-१३ नुसार)	आरजीपीएसए योजने अंतर्गत मंजूर ग्रामपंचायतींची संख्या	मंजूर निधी (केंद्र हिश्याच्या ५०टक्के) (रु.लक्ष मध्ये)
१	२	३	४	५	६
१	ठाणे	९२४	८१	१२	५४.००
२	रायगड	८२१	६०	९	४०.५०
३	रत्नागिरी	८४८	१५	२	९.००
४	सिंधुदुर्ग	४३०	५	१	४.५०
५	औरंगाबाद	८५८	१३७	२०	९०.००
६	जालना	७८१	२४२	३६	१६२.००
७	परभणी	७०४	२१४	३२	१४४.००
८	हिंगोली	५६५	१००	१५	६७.५०
९	नांदेड	१,३११	४७८	७१	३१९.५०
१०	बीड	१,०१९	२२२	३३	१४८.५०
११	लातूर	७८७	६२	९	४०.५०
१२	उस्मानाबाद	६२२	२६	४	१८.००
१३	कोल्हापूर	१,०२८	१३७	२०	९०.००
१४	सोलापूर	१,०२८	१४८	२२	९९.००
१५	सांगली	७०५	९१	३८	१७१.००
१६	सातारा	१,५०९	३६५	५४	२४३.००
१७	पुणे	१,४०४	२९६	४४	१९८.००
१८	नाशिक	१,३८२	६४	९	४०.५०
१९	धुळे	५५१	५५	८	३६.००
२०	जळगांव	१,१५१	९६	१४	६३.००

अ.क्र.	जिल्हा	एकूण ग्रामपंचायती	स्वतःचे कार्यालय नसलेल्या ग्रामपंचायती (सन २०१२-१३ नुसार)	आरजीपीएसए योजने अंतर्गत मंजूर ग्रामपंचायतींची संख्या	मंजूर निधी (केंद्र हिश्याच्या ५०टक्के) (रु.लक्ष मध्ये)
१	२	३	४	५	६
२१	नंदुरबार	५०१	०	०	०.००
२२	अहमदनगर	१,३१५	१९७	२९	१३०.५०
२३	अमरावती	८४३	१२५	१८	८१.००
२४	अकोला	५४२	६७	१०	४५.००
२५	यवतमाळ	१,२०८	३०६	४५	२०२.५०
२६	बुलढाणा	८६६	१५०	२२	९९.००
२७	वाशिम	४९३	५८	९	४०.५०
२८	नागपूर	७७६	३३०	४९	२२०.५०
२९	वर्धा	५१७	७९	१२	५४.००
३०	गांदिया	५५६	४१	६	२७.००
३१	भंडारा	५४१	६८	१०	४५.००
३२	चंद्रपूर	८४७	१५९	२३	१०३.५०
३३	गडचिरोली	४६७	९३	१४	६३.००
	एकूण	२७,९००	४५६७	७००	३१५०.००